

Epidemiologische surveillance van zika

Zikavirus – 2023

Auteurs : J. Rebolledo¹, W. Dhaeze², A. Pellegrino³, M. Van Esbroeck⁴

1 Sciensano

2 Departement zorg

3 AViQ

4 NRC, Instituut voor Tropische Geneeskunde

Hoofdpunten

- In 2023 werden in België vier gevallen van zika gerapporteerd, waaronder drie bevestigde gevallen en één waarschijnlijk geval.
- Tot op heden zijn alle gevallen van zika gerapporteerd in België, geïmporteerd.

Bronnen van informatie

- Melding van gediagnosticeerde gevallen door door het [NRC](#), van het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG).
- Gegevens van de verplichte melding. Zowel in Vlaanderen als in Brussel en Wallonië moeten enkel gevallen worden gemeld die in Europa werden opgelopen.

Gevalsdefinitie

- Bevestigd geval: isolatie van het zikavirus, detectie van zikavirus RNA of detectie van zikavirus IgM-antilichamen gevolgd door seroconversie of een stijging van de IgG-antilichamen in een convalescent staal, bevestigd met een virusneutralisatietest. Detectie van zikavirus IgM-antilichamen in vruchtwater of cerebrospinaal vocht van een foetus of pasgeborene.
- Waarschijnlijk geval: detectie van zikavirus IgM-antilichamen in een enkelvoudig serumstaal (waarbij uitgesloten is dat dit door malaria kan veroorzaakt zijn).

Epidemiologie

- Aantal gevallen: in 2023 werden drie bevestigde gevallen en één waarschijnlijk geval van zika gemeld.
- Geslacht: alle vier de gevallen waren vrouwen.
- Leeftijd: de gevallen waren 26, 29, 33 en 59 jaar oud, met een mediane leeftijd van 31 jaar.
- Oorsprong van de infectie: alle gevallen waren geïmporteerd. De gevallen werden waarschijnlijk besmet in Thailand (2), India en Senegal.

Belang voor de volksgezondheid

De surveillance van zika in België werd in december 2015 opgestart naar aanleiding van de zika-epidemie die zich dat jaar vanuit Brazilië verspreidde over het Amerikaanse continent en de Caraïben.

Als gevolg van deze epidemie werd in 2016 in België een groot aantal gevallen van zika gerapporteerd bij reizigers die terugkwamen uit Midden- en Zuid-Amerika. Sindsdien daalde het aantal gediagnosticeerde gevallen in België gestaag en tussen 2018 en 2021 werden er geen gevallen meer gediagnosticeerd. In 2022 werd er één geval gerapporteerd en in 2023 vier.

Wereldwijd zijn er momenteel nog slechts enkele epidemische uitbraken in bepaalde landen, terwijl het virus in andere landen endemisch is geworden, zoals in Brazilië. In Europa werden tot nu toe slechts enkele zeldzame autochtone gevallen gemeld, meer bepaald in Frankrijk in 2019. Dit waren de eerste autochtone gevallen van zika verworven binnen Europa die niet werden overgedragen door seksueel contact.

In België gebeurt de surveillance van de exotische mug die vector is van het virus, *Aedes albopictus* (de tijgermug), in het kader van het [MEMO+-project](#). Sinds 2022 worden, dankzij de deelname van het publiek aan de surveillance (MuggenSurveillance.be), regelmatig *Ae. albopictus*-muggen aangetroffen en is hun overwintering in bepaalde gebieden al vastgesteld, wat bevestigt dat ze zich lokaal beginnen te vestigen. Dit risico onderstreept het belang en de noodzaak om zowel de ziekte als de vector te monitoren.

Vanwege het risico op aangeboren misvormingen van de foetus in geval van besmetting tijdens de zwangerschap, wordt reizen naar gebieden met een risico op overdracht sterk afgeraden door de Hoge Gezondheidsraad (HGR). Zwangere vrouwen, vrouwen die zwanger willen worden, en hun partners die willen reizen naar landen waar de ziekte endemisch is of waar het virus circuleert, moeten op voorhand contact opnemen met hun arts. In geval van een verblijf in endemische/epidemische gebieden is het heel belangrijk om zich rigoureuus te beschermen tegen muggen.

Meer informatie

- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Fact sheet: Zika virus. Beschikbaar via: <https://ecdc.europa.eu/en/zika-virus-infection/facts/factsheet>
- Hermy M, Deblauwe I, Schneider A, Müller R, Rebolledo J, Van Bortel W, Lernout T. Monitoring van exotische muggen in België. Resultaten van de surveillance in 2023. Beschikbaar via: https://www.sciensano.be/sites/default/files/memo_report_2023_summary_public_nl_finale.pdf
- Hoge Gezondheidsraad (HGR). Aanbevelingen voor de verschillende reizigersgroepen die naar gebieden reizen waar een lokale overdracht van het zikavirus plaatsvindt. Beschikbaar via: https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/20191024_hgr-9569_zika_actualisatie_november_2019_vweb.pdf
- Wanda.be reisadvies voor artsen. Beschikbaar via: <https://artsen.wanda.be/en/a-z-index/zika>
- Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). Fact sheet: Zikavirusziekte. Beschikbaar via: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/zika-virus>